

POSTANOWIENIE

Dnia 29 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu w dniu 29 lutego 2024 r.

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

sprawy J. G.

skazanego z art. 280 § 1 k.k. i inne,

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 16 marca 2023 r., sygn. akt IV Ka 1061/22,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa - Podgórze w Krakowie

z dnia 6 kwietnia 2022 r., sygn. akt II K 533/21/P,

p o s t a n o w i ł

1. oddalić kasację obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadną;

2. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego;

3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adwokat A. R., Kancelaria Adwokacka w K., kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych), w tym 23 % VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji na rzecz skazanego.

[PGW]

UZASADNIENIE

J. G. został oskarżony o to, że:

I/ w dniu 21.02.2021 r. w K., po uprzednim doprowadzeniu do stanu bezbronności R.K. poprzez prysnięcie gazem w oczy, zabrał w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 1.727 zł oraz napój o wartości 3 zł na szkodę A. P., przy czym zarzucanego czynu dopuścił się w ciągu 5 lat od odbycia kary co najmniej roku pozbawienia wolności orzeczonej za przestępstwo z art. 280 § 1 k.k., tj. o przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k.;

II/ w dniu 21.02.2021 r. w K. po uprzednim użyciu przemocy wobec N. B. poprzez kopnięcie w brzuch, zabrał w celu przywłaszczenia dwie butelki alkoholu o łącznej wartości 300 zł na szkodę N. Z., przy czym zarzucanego czynu dopuścił się w ciągu 5 lat od odbycia kary co najmniej roku pozbawienia wolności orzeczonej za przestępstwo z art. 280 § 1 k.k., tj. o przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k.;

III/ w dniu 21.02.2021 r. w K., w celu utrzymania się w posiadaniu smartfona marki [...] wartości 600 zł własności Y. R., bezpośrednio po dokonaniu kradzieży, groził S. R. natychmiastowym użyciem przemocy w postaci zadania uderzenia, przy czym zarzucanego czynu dopuścił się w ciągu 5 lat od odbycia kary co najmniej roku pozbawienia wolności orzeczonej za przestępstwo z art. 280 § 1 k.k., tj. o przestępstwo z art. 281 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k.;

IV/ w dniu 22.02.2021 r. w K., po uprzednim doprowadzeniu do stanu bezbronności P. W. poprzez prysnięcie gazem w oczy, zabrał w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 522,58 zł na szkodę S. G., przy czym zarzucanego czynu dopuścił się w ciągu 5 lat od odbycia kary co najmniej roku pozbawienia wolności orzeczonej za przestępstwo z art. 280 § 1 k.k., tj. o przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k.;

V/ w dniu 22.02.2021 r. w K., wbrew przepisom ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, udzielił K. D. substancji psychotropowej w postaci amfetaminy w ilości 0,73g, tj. o przestępstwo z art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;

VI/ w czasie i miejscu opisanym w pkt IV, wbrew przepisom ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, posiadał środek odurzający w postaci ziela konopi innych niż włókniste o wadze 0,46g, tj. o przestępstwo z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Na mocy wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa - Podgórze w Krakowie z dnia 6 kwietnia 2022 r., sygn. akt II K 533/21/P, oskarżonego J. G. uznano za winnego popełnienia czynów zarzuconych mu w punktach I, II i IV aktu oskarżenia, z tym, że w opisie czynu z pkt I wyrazy „R. K.” zastąpiono wyrazami „A. P.”, a wyrazy „A. P.” zastąpiono wyrazami „R. K.”, co stanowi trzykrotnie przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k., nadto przyjmując, iż działał on w krótkich odstępach czasu, z wykorzystaniem takiej samej sposobności, zanim zapadł pierwszy wyrok chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw, a więc w ramach ciągu przestępstw z art. 91 § 1 k.k. oraz przyjmując, iż czynów tych dopuścił się w ciągu 5 lat od odbycia kary co najmniej roku pozbawienia wolności, tj. kary 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo m.in. z art. 280 § 2 k.k. i art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. orzeczonej wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 22 czerwca 2012 r., sygn. [...], którą odbywał w okresie od 17.12.2014 r. do 13.06.2020 r. - i za to na mocy art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. wymierzono mu karę 5 lat pozbawienia wolności.

W pkt II wyroku oskarżonego J. G. uznano za winnego popełnienia czynu zarzuconego mu w pkt III aktu oskarżenia przyjmując, iż czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat od odbycia kary co najmniej roku pozbawienia wolności, tj. kary 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo m.in. z art. 280 § 2 k.k. i art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. orzeczonej wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 22 czerwca 2012 r., sygn. I [...], którą odbywał w okresie od 17.12.2014 r. do 13.06.2020 r. - co stanowi przestępstwo z art. 281 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. - i za to na mocy tych przepisów wymierzono mu karę 2 lat pozbawienia wolności.

W pkt III oskarżonego J. G. Sąd uznał za winnego popełnienia czynu zarzuconego mu w pkt V aktu oskarżenia, stanowiącego przestępstwo z art. 58 ust.

1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii - i za to na mocy powołanego przepisu wymierzył mu karę 2 miesięcy pozbawienia wolności.

W pkt IV wyroku oskarżony J. G. został uznany za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt VI aktu oskarżenia, stanowiącego przestępstwo z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii - i za to wymierzono mu karę 2 miesięcy pozbawienia wolności.

Na mocy art. 85 § 1 k.k., art. 86 § 1 k.k. i art. 91 § 2 k.k. w miejsce wymierzonych oskarżonemu jednostkowych kar pozbawienia wolności Sąd wymierzył mu karę łączną w wysokości 6 lat pozbawienia wolności (pkt V). Następnie Sąd na mocy art. 93a § 1 pkt 3 k.k., art. 93b § 1 k.k. i art. 93c pkt 4 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek zabezpieczający w postaci terapii uzależnień (pkt VI). Wyrok zawiera również rozstrzygnięcia o przepadku dowodów rzeczowych, zaliczeniu okresu rzeczywistego pozbawienia wolności na rzecz kary pozbawienia wolności oraz o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej i opłatach sądowych (pkt VII - X).

Od tego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego, zarzucając obrazę przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynów oraz obrazę przepisów postępowania, a to art. 2 § 2 k.p.k. i art. 6 k.p.k. w zw. z art. 391 § 1 k.p.k., jak również niewspółmierność kary.

Po jej rozpoznaniu Sąd Okręgowy w Krakowie na mocy wyroku z dnia 16 marca 2023 r., sygn. IV Ka 1061/22:

I/ zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1/ na zasadzie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego J. G. od popełnienia czynu zarzucanego mu w punkcie V aktu oskarżenia [przypisanego w pkt III sentencji wyroku], tj. od występku z art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, stwierdzając na podstawie art. 630 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k., że wydatki postępowania w tym zakresie za obie instancje ponosi Skarb Państwa;

2/ uchylił rozstrzygnięcie dotyczące kary łącznej zawarte w punkcie V zaskarżonego wyroku;

3/ na mocy art. 85 § 1 k.k., art. 86 § 1 k.k. i art. 91 § 2 k.k. w miejsce jednostkowych kar pozbawienia wolności wymierzonych J. G. w punktach I, II i IV zaskarżonego wyroku, orzekł karę łączną 5 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności;

4/ okres rzeczywistego pozbawienia wolności J. G. wymieniony w punkcie VIII zaskarżonego wyroku, odniósł do kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w punkcie I.3 niniejszego wyroku;

5/ z punktu VII [dotyczącego dowodów rzeczowych] zaskarżonego wyroku wyeliminował sformułowanie „oraz proszku koloru białego o wadze 0,73g netto zapakowanego w worek foliowy, opisanego w protokole przeszukania z dnia 22.02.2021 r. k. 27 akt”;

6/ w punkcie X zaskarżonego wyroku na zasadzie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił w całości oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych;

II/ na mocy art. 63 § 1 k.k. na poczet kary łącznej orzeczonej w punkcie I.3 niniejszego wyroku zaliczył oskarżonemu okres tymczasowego aresztowania w sprawie od dnia 6 kwietnia 2022 r., godz. 20:50 do dnia 16 marca 2023 r.;

III/ w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy;

IV/ zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. R. kwotę 1.653,12 złotych brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniosła obrońca skazanego J. G., która zaskarżyła go w punktach I od 3-4, w pkt II i III, a więc praktycznie w całości, poza – co oczywiste – punktem I.1. dotyczącym uniewinnienia od jednego z zarzucanych czynów. Na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. i art. 526 § 1 k.p.k. skarżąca zarzuciła rażące naruszenie przepisów prawa procesowego w postaci art. 2 § 2 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 366 k.p.k., przez naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez nierozważenie przez Sąd Odwoławczy wszystkich zarzutów apelacji co do kradzieży rozbójniczej na szkodę S. R. (zarzut opisany w pkt III aktu oskarżenia) z uwagi na brak rozpoznania przez pokrzywdzonego i świadka J. P. sprawcy (a który nie został złapany na gorącym uczynku), jak i w kwestii rzetelnego rozpoznania zarzutu co do wyjaśnień oskarżonego na etapie postępowania przygotowawczego (w zakresie nie przyznawania się J. G. do dokonania czynu z art. 281 § 1 k.k. i odmówienia wiarygodności jego wyjaśnieniom), a podnoszonych

w apelacji obrońcy jak i przez samego oskarżonego w trakcie rozpraw przed Sądem Odwoławczym, a co w konsekwencji mogło mieć istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia Sądu Odwoławczego.

W konkluzji obrońca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie objętym kasacją i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Krakowie do ponownego rozpoznania, oraz o zasądzenie kosztów obrony z urzędu w postępowaniu kasacyjnym zgodnie z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z 20 grudnia 2022 r., a które nie zostały uiszczone w całości ani w części.

W odpowiedzi na kasację obrońcy, prokurator Prokuratury Rejonowej Kraków-Podgórze w Krakowie wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja okazała się bezzasadna i to w stopniu oczywistym, o jakim mowa w art. 535 § 3 k.p.k. Analiza zarzutu kasacyjnego nie wykazała, by w sprawie doszło do rażącego naruszenia prawa, o którym mowa w art. 523 § 1 k.p.k.

Nie doszło w niniejszej sprawie do naruszenia przepisów prawa procesowego w postaci art. 2 § 2 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 366 k.p.k., przez naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., wobec podniesionego nierozważenia przez Sąd odwoławczy wszystkich zarzutów apelacji. Wskazywane „nierzetelne rozpoznanie zarzutu co do wyjaśnień oskarżonego na etapie postępowania przygotowawczego”, nie znajduje potwierdzenia. Sąd odwoławczy szczegółowo do tego zarzutu apelacji się odniósł, precyzyjnie wyjaśniając, dlaczego przyznanie się do winy przez oskarżonego w zakresie zarzutu z pkt III prawidłowo zostało ocenione jako wiarygodne.

Kwestia wiarygodności wyjaśnień oskarżonego stała się przedmiotem szczegółowych rozważań Sądu odwoławczego. Co do problemu nieprzyznania się oskarżonego do popełnienia przestępstwa kradzieży rozbójniczej na szkodę S. R., Sąd ten przedstawił obszerne argumenty odnoszące się do tego, że z pierwszych wyjaśnień samego oskarżonego wynika, iż przyznawał się do kradzieży rozbójniczej na szkodę tej osoby (k. 158-159). Na karcie 159 w czasie przesłuchania podejrzany stwierdził: „Do zarzutów od 1 do 4 i do zarzutu nr 6 przyznaję się w całości. Do zarzutu nr 5 nie przyznaję się”. Jest to stwierdzenie jasne i niepozostawiające żadnych wątpliwości. Z wyjaśnień złożonych po raz drugi

również wynika, że oskarżony przyznał się do kradzieży rozbójniczej na szkodę S.R. (k. 164-165), a nie przyznał się ponownie do zarzutu nr 5; przyznał się do pierwszych trzech zarzutów, a do czwartego się nie ustosunkował. Z wyjaśnień złożonych przed Sądem Rejonowym dla Krakowa-Podgórze w Krakowie podczas posiedzenia w przedmiocie zastosowania tymczasowego aresztowania również wynika, że oskarżony przyznał się do kradzieży rozbójniczej na szkodę S. R. (k. 199-200). Dopiero w dniu 26 kwietnia 2021 r. (dwa miesiące po poprzednim przesłuchaniu - k. 286-287), podczas przesłuchania w Prokuraturze Rejonowej Kraków-Podgórze oskarżony nie przyznał się do popełnienia przestępstwa kradzieży rozbójniczej na szkodę S. R., nie podając jednak wtedy powodu tej zmiany, co nastąpiło dopiero na rozprawie. Nie ulega więc wątpliwości, że przyznał się do tego zarzutu i dopiero później zmienił zdanie, twierdząc, że ukradziony telefon zakupił. W kontekście powyższego, słusznie Sąd Rejonowy odmówił wiary tłumaczeniom oskarżonego odnośnie zmiany wyjaśnień co do okoliczności wejścia w posiadanie telefonu należącego do S. R. Nie przekonywało bowiem to, że oskarżony zakupił ukradziony uprzednio telefon, skoro wcześniej przyznawał się do jego kradzieży nie tylko będąc przesłuchiwanym na Komisariacie Policji, ale także w Prokuraturze i wreszcie przed Sądem.

Błędnie również obrońca podnosi, że Sąd I instancji czyniąc ustalenia faktyczne opierał się na notatce urzędowej z karty 90 (z dnia 24.02.2021 r.), bowiem w rzeczywistości opierał się na zeznaniach L. K. Słusznie Sąd doszedł do wniosku, że „Zeznania świadków są logiczne, spójne, znalazły potwierdzenie w pozostałych wiarygodnych dowodach, przede wszystkim sporządzonej policyjnej dokumentacji (w tym w szczególności świadek L. K. odnosił się do okoliczności zdarzenia dotyczącego sporządzonej przez siebie policyjnej notatki, potwierdzając, iż oskarżony przyznał się także do zarzutu z pkt. III, co zresztą znalazło potwierdzenie w stanowisku w tym zakresie samego oskarżonego wyrażonego zresztą w 3-ch kolejnych protokołach jego przesłuchania), zaś w toku postępowania nie ujawniły się okoliczności mogące godzić w wiarygodność świadków. Są oni ponadto osobami obcymi wobec oskarżonego, a czynności podjęte wobec oskarżonego wynikały ze służbowego obowiązku i nie mieli oni żadnego powodu by niesłusznie obciążać oskarżonego swoimi zeznaniami bądź zeznawać na jego

niekorzyść”. Zeznający na rozprawie świadek L. K. potwierdził, że wobec podejrzanego nie używano gazu, a sam podejrzany rozpoznał się na zdjęciach z monitoringu (k. 668v). Podał ponadto, że pomieszczenia policyjne są monitorowane 24h na dobę, a podejrzany nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń co do stosowania wobec niego niedozwolonych środków.

W ocenie Sądu odwoławczego zmiana deklaracji co do przyznania się do zarzutu z pkt III była wynikiem przyjętej taktyki procesowej przez oskarżonego, obliczonej na chęć uniknięcia odpowiedzialności karnej za ten czyn. Sąd ten słusznie stwierdził, że podawana przez niego wersja jakoby został siłą zmuszony przez policjantów do przyznania się – jawi się jako niezgodna z zasadami doświadczenia życiowego, albowiem gdyby faktycznie przyznanie zostało na nim wymuszone, to najpóźniej w trakcie posiedzenia w przedmiocie rozpoznania wniosku o tymczasowe aresztowanie oskarżony wycofałby się z tego pierwotnego przyznania i podał okoliczności, w jakich do tego doszło. Sąd odwoławczy wypowiedział się także na temat „braku rozpoznania przez pokrzywdzonego i świadka J. P. sprawcy”, trafnie wskazując, że zeznania tych świadków należy oceniać w powiązaniu z pozostałym materiałem dowodowym. W kontekście zatem tych dowodów, w powiązaniu z zeznaniami pokrzywdzonego i świadka J. P. oraz ujawnieniem przedmiotowego telefonu przy oskarżonym i jego wcześniejszymi wyjaśnieniami, w których przyznawał się do jego kradzieży, Sąd odwoławczy trafnie stwierdził, że brak było podstaw do uznania za zasadny zarzutu obrońcy co do obrazy przepisów postępowania w zakresie oceny wyjaśnień oskarżonego.

Sąd ten nie dopuścił się więc naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. Natomiast obrońca zdaje się argumentacji Sądu odwoławczego w ogóle nie zauważać, podnosząc po raz kolejny te same argumenty, które zostały już przez ten Sąd prawidłowo ocenione. Po raz kolejny usiłuje przekonać Sąd kasacyjny, że doszło do „wymuszenia” przyznania się do winy – chociaż ta kwestia została wyjaśniona i odrzucona zarówno przez Sąd Rejonowy, jak i następnie przez Sąd odwoławczy. Tym twierdzeniem usiłuje podważyć wiarygodność dowodu z wyjaśnień oskarżonego. Za pomocą drugiego zarzutu – podważania zeznań pokrzywdzonego i świadka, skoro nie umieli rozpoznać sprawcy napadu – podważa możliwość czynienia ustaleń faktycznych na podstawie ich zeznań.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że niniejsza kasacja w całości skierowana została przeciwko ustaleniom faktycznym poczynionym przez Sąd I instancji. Tymczasem celem kasacji jest jedynie wyeliminowanie z obrotu prawnego już prawomocnych orzeczeń dotkniętych poważnymi wadami w postaci bezwzględnych przyczyn odwoławczych lub innych rażących naruszeń prawa o podobnej randze. Nie jest wystarczającym do uwzględnienia kasacji oparcie się przez jej autora na prezentacji własnych ocen materiału dowodowego i własnych wniosków z tych ocen płynących, bez wykazania uchybień – i to rażących – w procedowaniu bądź rozumowaniu sądu odwoławczego, które w dodatku mogły mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 stycznia 2021 r., II KZ 45/20, LEX nr 3112380; z dnia 27 lipca 2021 r., I KK 121/20, LEX nr 3304206; z dnia 30 stycznia 2019 r., V KK 465/18, LEX nr 2621140; z dnia 27 stycznia 2014 r., III KK 463/13, LEX nr 1425012*). Kasacja jako nadzwyczajny środek zaskarżenia nie jest trzecią instancją, nie służy zatem do inicjowania powtórnej kontroli w zakresie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego ani ponownej kontroli poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych, lecz ma na celu eliminację błędów wynikających z wadliwego w stopniu rażącym zastosowania przepisów prawa materialnego lub procesowego albo związanych z wystąpieniem przesłanek z art. 439 § 1 k.p.k., tj. bezwzględnych podstaw odwoławczych (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2021 r., V KK 149/21, LEX nr 3269964*).

W podsumowaniu powyższych uwag należy stwierdzić, że nie można było uznać, iż doszło do podniesionych w zarzutach kasacyjnych naruszeń przepisów dotyczących sposobu dokonywania kontroli apelacyjnej. W rezultacie tej oceny zarzuty kasacyjne jawią się jako całkowicie pozbawione podstaw, a więc konieczne było oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k., zwalniając od nich skazanego.

[PGW]

[ał]

